

ترمپ تل د امریکا واقعي خبره نندارې ته ږدي

خبر

ترمپ د ۲۰۱۹م کال د خپلې کابينې په لومړۍ ناسته کې د سيمې پر هېوادونو؛ روسيې، پاکستان او هند نيکه وکره او له هغوی يې وغوښتل چې په افغانستان کې د تروريزم پر وړاندې جگړه کې ډېر ښکېل شي. ده ټينگار وکړ چې امریکا پر شپږ زره ميله واټن سربېره په دغه هېواد کې جنگېږي او د طالبانو او داعش تر منځ جگړې ته په اشارې يې وويل، چې امريکايي ځواکونه بايد د دغو دوو ډلو د جگړې مانع نه شي؛ ځکه دواړې ډلې زموږ دښمنان دي. همدارنگه ده په ۱۹۸۰ مه لسيزه کې پر افغانستان د شوروي اتحاد يرغل ته هم اشاره وکړه او ويې ويل چې د افغانستان جگړې د وخت شوروي اتحاد له مالي سقوط سره مخ کړ او راپرځېدو ته يې ورټېل واهه او شوروي يې پر روسيه بدل کړ. ترمپ په خورا بې شرمۍ په افغانستان کې د پخواني شوروي د حضور دليل دغه هېواد ته د تروريستانو نفوذ وباله او زياته يې کړه: «روسانو حق درلود، چې پر افغانستان بريد وکړي او هلته حضور ولري.»

تبصره:

د ترمپ اساسي ستونزه دا ده چې هغه د امریکا له کرکې ډک نيت او انگېزې پټې نشي ساتلای، کومې به چې پخوانيو امريکايي چارواکو په خپلو زړونو او ستراتيژيو کې پټې ساتلې. د نوموړي دا حالت يوازې د اسلامي امت په اړه نه، بلکې د نړۍ د ټولو ملتونو پر وړاندې د امریکا له کرکې ډک نيت او بدې انگېزې په ډاگه کوي.

ترمپ تر ټولو وړاندې په افغانستان کې د امریکا د جگړې منطق د شوروي اتحاد د جگړې پر منطق قياس کړ او د امریکا او نورو کفري هېوادونو له نظره يې د "تروريزم" واقعي مفهوم لا روښانه او ډاگيز کړ، کوم چې هر ډول مسلمان مبارزين او مجاهدين د کفارو له ليدلوري "تروريستان" دي. حتی که هغوی داسې جنگيالي وي، چې د تاريخ په يوه دوره کې يې خپله امریکا سياسي، اقتصادي او نظامي ملاتړ کړی وي او يا هغه کسان وي چې د طالبانو او القاعدې پر وړاندې يې امریکا ته د افغانستان د اشغال لار هواره کړې وي او د امریکا او ناتو لپاره د ځمکنيو ځواکونو په توگه جنگېدلي وي.

نو د پایلې په توگه مورې منخط مسلمانان باید راوینس شو او ټول کفار د اسلام د مبین دین د لارښوونو مطابق د اسلامي امت پر وړاندې واحد ملت وگڼو او هېڅکله د خپل ورور پر وړاندې له دوی هېڅ یوه څخه مرسته وانخلو.

پر دې سربېره ټرمپ خپلو نظامیانو ته دستور ورکوي، ترڅو د اسلامي امت له متفرق او وپشلي حالت څخه گټه واخلي او پرېږدي چې داعش او طالب یو له بل سره وجنگېږي، ځکه دواړه د امریکا دښمنان دي. په داسې حال کې چې د اسلامي امت دا متفرق حالت خپله د امریکا په رهبرۍ د حاکم نړیوال نظم او د دوی د حاکمو مفکورو پایله ده، ترڅو اسلامي امت هېڅکله ونشي کولای چې د یوه سیاسي نظام په اډانه کې سره یو موی شي.

ټرمپ د امریکا د دولتي بنسټونو یا Deep State د غوښتنو پر خلاف پر روسیې، هند او پاکستان نیوکه وکړه، ترڅو په افغانستان کې د تروریزم پر وړاندې جگړه کې لا ډېر ښکېل شي. په داسې حال کې چې د امریکایي دولت بېلابېلې ادارې اصلاً په دې راضي نه دی چې د افغانستان د جگړې او سولې د چارو واگې د سیمې هېوادونو ته وسپاري او خپله پښه له دې کشالي بشپړه وباسي؛ ځکه امریکا د دې موخې لپاره تر نیمې پېړۍ زیاته مبارزه کړې او ټریلیونونه پیسې یې لگولې دي، ترڅو د خپل ځان لپاره په افغانستان کې د پښې ځای پیدا کړي او د امریکا دغه هیله کابو له ۲۰۰۱م وروسته پوره شوې ده.

خو دا چې څه شي ټرمپ اړ کړ، چې په ښکاره دا ډول څرگندونې وکړي، هغه د افغانستان د جگړې او سولې د چارو په برخه کې د پرمختګ نشتوالی و.

ټرمپ وايي: «تاسو زموږ د جنرالو په اړه خبرې کوئ. ما خپلو جنرالانو ته ټولې هغه پیسې چې غوښتې یې، ورکړې؛ خو هغوی په افغانستان کې خپل کارونه ښه پر مخ یو نه وړل. هغوی له ۱۹ کلونو راهیسې په افغانستان کې جنگېږي. جنرال متیس له ما ډېر مندوی و، چې ۷۰۰ میلیارده ډالر چې ده یې تمه هم نه درلوده، ما ورته منظور کړل؛ خو متیس مور ته څه وکړل؟ هغه مور ته په افغانستان کې څه وکړل؟ ده هېڅ سم کار تر سره نه کړ او کوم کارونه یې چې په افغانستان کې وکړل، زه ترې راضي نه یم.»

امریکا د خپل تاریخ په خورا اوږده جگړه کې سخته گیر پاتې ده. که د وخت د سترې بریتانیا او پخواني شوروي په څېر افغانستان پرېږدي، نور به په نړۍ کې د زیرځواک په توگه د امریکا قدرت دوام ونه کړي او حتی د خپلو ایالتونو له بیرنۍ تجزیې سره به مخ شي. نو امریکا د سولې پروگرام ته مخه کړې ده، ترڅو په یوه ډول د افغانستان جگړه ظاهراً پای ته ورسوي، چې د خپلې پښې ځای په دغه هېواد کې وساتي او له پراخو طبیعي زېرمو، جیو ستراتیژیک موقعیت او نشه یي توکو یې اعظمي گټه پورته کړي.

له همدې امله د امریکا نظامیانو د طالبانو پر اهدافو جگړه تر وروستۍ کچې سخته کړې، ترڅو دا ډله د خبرو اترو میز ته حاضره کړي، چې بالاخره دا کار هم وشو او په دې وروستیو کې د طالبانو د قطر دفتر سیاسي استازو، د طالبانو د کویټې شورا نظامي استازو د پاکستان، سعودي او اماراتو په حضور د امریکا د بهرنیو چارو وزارت له استازي زلمي خلیلزاد سره د افغانستان د سولې په باره کې په ابوظبي کې وکتل؛ خو تر اوسه د دغو خبرو اترو محسوسې پایلې او پرمختگونه نه دي لیدل شوي.

یوازې هغه څه چې د احساس وړ دی، هغه دا چې د افغانستان د سولې او جگړې موضوع سیمه ییز اړخونه موندلي او د روسیې، ایران او چین بلاک د امریکا، پاکستان، سعودي او اماراتو له بلاک سره ښکېر اړم کړي. ځکه د امریکا او طالبانو د دوه ځله خبرو اترو له بې نتیجې پاتې کېدو وروسته امریکا پر طالبانو د فشار له ټولو وسایلو استفاده وکړه او د هغوی نظامي استازي یې هم د پاکستان په وسیله د ابوظبي په خبرو اترو کې حاضر کړل او په غیر مستقیمه بڼه یې شپږ میلیارده ډالر د سعودي او درې میلیارده نور د اماراتو په وسیله پاکستان ته ورکړل. دې معاملې د افغانستان د سولې په اړه د سیمې هېوادونو ته په ځانگړې توگه روسیې، چین او ایران ته شکونه پیدا

کړل. نو د هر ډول شک او ابهام د رفع لپاره د پاکستان د بهرنیو چارو وزیر درې وارو هېوادونو ته سفرونه وکړل، ترڅو له طالبانو سره د سولې په اړه له پاکستان سره د امریکا د معاملي په باب دغو هېوادونو ته ډاډ ورکړي.

ځکه درې واره هېوادونو؛ چین، روسیې او ایران تر اوسه د طالبانو پر دیپلوماسۍ باور درلود؛ خو کله چې پاکستان ته د سعودي او اماراتو په وسیله د پیسو ورکولو موضوع رامنځته شوه، له پاکستان سره د امریکا معاملي اندیننې راپیدا کړې، چې ایران ته د طالب استازو سفر هم په همدغه هدف کې خلاصه کولی شو.

مگر دا چې ترمپ غوندې شخصیت د امریکا ولسمشرۍ ته لار ومونده، دا خپله په انحطاط کې د امریکا پر ډوبېدو روښانه دلیل دی؛ ځکه د "لومړی امریکا!" شعار ترمپ واک ته ورساوه. له بلې خوا د دغه شعار بريا خپله په امریکا کې د حالاتو د نازکوالي، ستونزو او د دغه هېواد د دريځ پر کمزورتیا ښکاره دلیل دی. له ۱۸ کاله جگړې وروسته اوس امریکا د ۲۰مې پېړۍ امریکا نه ده، بلکه وضعیت یې په ځلونو له کور دننه نازک او ناوړه شوی او په نړیوال ډگر کې یې هم موقف سخت زیان لیدلی. نو امریکا په دغه خاوره (د امپراتوریو په هدیره) کې د خپل موجودیت دوام نه شي تثبیتولی.

د پایلې په توگه د دغو کوبایانو د سولې وړاندیزونه باید افغانان ونه غولوي؛ ځکه امریکا د خپل تاریخ په اوږدو کې له هېڅ ډلې او هېودا سره په خپل هېڅ یوه شرط او تړون وفا نه ده کړې. که څوک په دې قناعت نه لري، نو ولاړ دې شي د شمال اتحاد له جهادي رهبرانو، له دوستم، حکمتیار، ایران او شمالي کوریا دې وپوښتي. افغان مبارزین باید د امریکا او نورو کفارو او د دوی د مزدورانو - چې د تاریخ په اوږدو کې یې هېڅ خیر نه دی ترې لیدلی - د پروگرامونو پر ځای د اسلام پر پیاوړې اجنډا منگولې ولگوي؛ ترڅو د دوی مبارزې او هلې ځلې نه یوازې د افغانانو ستونزې هوارې کړي، بلکې د نړۍ د ټولو مسلمانانو لپاره د حل لارې پیلامه شي.

سیف الله مستنیر